

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **S.**, so sídlom: A., zast.: A., so sídlom: V., proti odporcovi: **C.**, so sídlom: Q., vo veci organizačnej zložky **C.**, so sídlom: N., zast.: W., o **nariadenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 26Cb/103/2013, na dovolanie navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/271/2013-411 zo dňa 30. 09. 2013 právoplatné dňa 29. 10. 2013, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa **o d m i e t a**.

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** zaplatiť odporcovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov dovolacieho konania v sume 83,62 eur do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Spoločnosti E., so sídlom: S. náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava I ako súd prvého stupňa svojím uznesením č. k. 26Cb/103/2013-84 zo dňa 11. 06. 2013 nariadil predbežné opatrenie v zmysle § 74 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), ktorým odporcovi uložil povinnosť

zdržať sa poskytnutia akýchkoľvek plnení v prospech spoločnosti E. na základe záručných listín vystavených odporcom č. LGI07109753 na sumu 14 250 221,60 USD v znení jej dodatku č. B200498 na sumu 4 690 073,24 USD v znení jej dodatkov zabezpečujúcich porušenie povinností spoločnosti S.S.S. vyplývajúcich zo zmluvy o dielo č. ACB-003.06 uzatvorenej dňa 25. 07. 2007 so spoločnosťou E., a to až do právoplatnosti rozsudku v konaní vo veci samej. Pre prípad, ak zo strany odporcu dôjde k akémukoľvek plneniu v prospech spoločnosti E. na základe záručných listín vystavených odporcom č. LGI07109753 na sumu 14 250 221,60 USD v znení jej dodatku č. B200498 na sumu 4 690 073,24 USD v znení jej dodatkov, súd uložil odporcovi povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k vymáhaniu poskytnutých plnení od spoločnosti S., a to až do právoplatnosti rozsudku v konaní vo veci samej. Súd súčasne uložil navrhovateľovi povinnosť v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podať návrh na začatie konania. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 35 367,31 eur (pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia) k rukám jeho právneho zástupcu v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na čl. 31 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 tzv. Brusel I, § 74 ods. 3 a § 87 O. s. p., z ktorých vyvodil právomoc súdu Slovenskej republiky rozhodovať v danej veci. Rovnako poukázal na mandátnu zmluvu v znení jej dodatkov, ktorú dňa 09. 10. 2007 uzatvorila spoločnosť S. (ďalej len „S.“) s odporcom, v mene ktorého konala jeho organizačná zložka so sídlom na území Slovenskej republiky. V bode 10.5. predmetnej zmluvy sa jej zmluvné strany dohodli, že zmluva bude podliehať a riadiť sa právnymi predpismi Slovenskej republiky, pričom všetky spory vzniknuté z tejto zmluvy a v súvislosti s ňou budú s konečnou platnosťou rozhodnuté príslušným súdom Slovenskej republiky. Predmetom Zmluvy bolo podľa bodu 1.2. poskytnutie bankových záruk podľa ustanovení §§ 313-322 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v platnom znení (ďalej len „ObchZ“) pre príjemcu záruk E. (ďalej len „beneficient“).

Z listín tvoriacich obsah spisu súd ďalej zistil, že S. a beneficiant dňa 25. 07. 2007 uzavreli zmluvu č. ACB 003.06 na dodávku DODÁVKA NA KLÚČ TEPELNEJ ELEKTRÁRNE NA UHLIE 370 MW v kontraktáčnej cene 558 miliónov USD (ďalej len „zmluva o dielo“). Odporca na základe mandátnej zmluvy uzatvorenej so S. dňa 11. 10. 2007

vystavil v prospech beneficenta bankovú záruku - záručnú listinu v prospech beneficenta za riadne plnenie zmluvy č. LGI07109753 na sumu 14 250 221,60 USD, ktorej platnosť bola predĺžená do 24. 02. 2013 prvým dodatkom zo dňa 29. 09. 2010. Dňa 13. 02. 2012 vystavil ďalšiu bankovú záruku - záručnú listinu v prospech beneficenta za zádržné č. B200498 na sumu 4 690 073,24 USD, ktorej platnosť bola predĺžená prvým až tretím dodatkom do 08. 01. 2013. Bankové záruky vystavené odporcom zabezpečujú záväzky mandanta voči beneficentovi vyplývajúce zo zmluvy o dielo do výšky 35 625 554 USD, špecifikované ako záväzok odporcu.

Súd mal navrhovateľom predloženými dôkazmi za osvedčené, že odporca bankové záruky vystavil v rozpore s bodom 1.2. mandátnej zmluvy, nakoľko v ich texte uviedol, že tieto záručné listiny a všetky práva a povinnosti zúčastnených strán sa riadia a vykladajú v súlade s rozhodcovskou doložkou podľa zmluvy o dielo, a to napriek bodu 1.2. mandátnej zmluvy, v ktorom sa zaviazal bankové záruky vystaviť podľa ust. §§ 313 - 322 ObchZ, t. j. slovenského právneho poriadku. Z textu bankových záruk nijakým spôsobom nevyplýva, že tieto majú pokrývať výlučne záväzky spoločnosti S., t. j. odporca nijakým spôsobom neošetril záujmy S., ktoré mu boli známe, a to, aby sa bankové záruky nedali zneužiť na pokrytie záväzkov iných subjektov patriacich do konzorcia, ktoré boli účastníkmi zmluvy o dielo. Ďalej mal súd za osvedčené, že spoločnosť E., t. j. beneficent si uplatnila vyplatenie bankových záruk u odporcu v plnej výške, a to dňa 17. 10. 2012 prostredníctvom banky B. z dôvodu ním tvrdeného porušenia iných záväzkov (iných subjektov konzorcia) než tých, na ktoré bola povinná spoločnosť S. a na ktoré sa predmetné záruky vzťahujú. O uvedených skutočnostiach spoločnosť S. informovala odporcu, resp. jeho zriaďovateľa listom zo dňa 18. 10. 2012. Týmto konaním vznikla reálne existujúca hrozba vzniku neoprávnenej pohľadávky voči spoločnosti S. v sume 18 940 294,84 USD a riziko regresného nároku odporcu vo výške 18,9 milióna USD, na ktorom sa navrhovateľ ako majoritný akcionár bude musieť podieľať svojím majetkom. So zreteľom na uvedené sa súd prvého stupňa stotožnil s názorom navrhovateľa, že v danom prípade mu hrozí reálna hrozba vzniku škody, ktorá by pre neho mala likvidačný charakter, čím mal zákonné podmienky na nariadenie predbežného opatrenia za splnené.

Na odvolanie odporcu a spoločnosti E. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací prejednávúc vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. svojím uznesením č. k. 3Cob/271/2013-411 zo dňa 30. 09. 2013 napadnuté uznesenie

prvostupňového súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil, majúc za to, že toto nie je vecne správne, pretože súd prvého stupňa neposúdil vec správne po právnej stránke. Odvolací súd preto návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol a o náhrade trov prvostupňového konania rozhodol tak, že túto odporcovi nepriznal. Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi náhradu trov odvolacieho konania, a to súdneho poplatku v sume 33 eur a trov právneho zastúpenia v sume 90,82 eur, to všetko k rukám jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Súčasne mu uložil povinnosť zaplatiť spoločnosti E. náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcich zo súdneho poplatku v sume 33 eur a trov právneho zastúpenia v sume 90,82 eur rovnako do troch dní od právoplatnosti uznesenia k rukám jej právneho zástupcu.

Vo vzťahu k námietke odporcu týkajúcej sa posúdenia právomoci súdu Slovenskej republiky sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že právomoc súdu Slovenskej republiky je potrebné posudzovať podľa nariadenia Rady (ES) č. 44/2001, a to jeho článku 31, nakoľko navrhovateľ aj odporca sú zahraničné právnické osoby. Uviedol, že právomoc súdu Slovenskej republiky v predmetnej veci nemožno vyvodiť z čl. X bod 10.5. mandátnej zmluvy zo dňa 09. 10. 2007, a to ani v prípade, že by bola dohodnutá právomoc súdov Slovenskej republiky, pretože navrhovateľ nie je účastníkom tejto zmluvy a ani jeho právnym nástupcom. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku odporcu, že v danom prípade nemožno aplikovať nariadenie Brusel I, a to pri použití reštriktívneho výkladu a nutnej existencii skutočnej väzby medzi predmetom požadovaných predbežných opatrení a územnou právomocou členského štátu konajúceho súdu, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že spor sa týka pobočky odporcu so sídlom na území Slovenskej republiky. Táto pobočka odporcu vystavila na území Slovenskej republiky bankové záruky, v dôsledku ktorých malo dôjsť ku škode, náhrady ktorej sa navrhovateľ vo veci samej mieni domáhať. Z uvedeného dôvodu by podľa názoru odvolacieho súdu bola daná právomoc súdu Slovenskej republiky aj podľa čl. 5 ods. 5 nariadenia Brusel I. Poukázal na judikatúru Van Uden, ktorá vyžaduje teritoriálny vzťah medzi opatrením a územím štátu, kde sa o opatrenie žiada. Táto podmienka je podľa názoru odvolacieho súdu splnená, lebo zákaz plnenia (účinky opatrenia) nastáva na území Slovenskej republiky a nie v Chile.

Vo vzťahu k ďalšej námietke odporcu spočívajúcej v tvrdení, že v prejednávanej veci neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia, odvolací súd poukázal na existenciu bezprostredne hroziacej škody ako jeden zo základných predpokladov

pre nariadenie predbežného opatrenia. So zreteľom na navrhovateľom tvrdené značné náklady na právne a prekladateľské služby, hrozbu vzniku ďalšej škody ako aj vznik rizika regresného nároku voči spoločnosti S., ktorý by mal pre navrhovateľa likvidačný dopad, odvolací súd zastal názor, že navrhovateľ neosvedčil konkrétne jemu samotnému bezprostredne hroziacu ujmu. Uviedol, že možnosť podania žaloby na plnenie v prípade neplnenia S. dobrovoľne samo o sebe ešte nepredstavuje hrozbu vzniku ujmy u navrhovateľa, nakoľko z prípadného regresného nároku voči spoločnosti S. mu nevyplývajú priamo žiadne povinnosti. Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd s názorom odporcu o nesplnení zákonných podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia stotožnil.

Pokiaľ ide o námietku odporcu týkajúcu sa jeho označenia ako účastníka konania, keďže návrh obsahuje jednak označenie organizačnej zložky ako aj zriaďovateľa, ďalej námietku prekážky právoplatne rozhodnutej veci, nakoľko sa nejedná o vec totožnú s prihliadnutím na rozdielnych účastníkov konania a rozdielny predmet konania vo veci samej, ktorý je v prípade konania o nariadenie predbežného opatrenia pre posúdenie totožnosti veci rozhodujúci, s týmito sa odvolací súd nestotožnil. Dodal, že síce je pravdou, že uznesenie nebolo vyhotovené v súlade s vyhláškou č. 543/2005 Z. z., avšak tieto nedostatky samé osebe by neboli dôvodom pre zmenu napadnutého uznesenia.

Vo vzťahu k odvolaniu podanému spoločnosťou E. odvolací súd zastal názor, že nariadené predbežné opatrenie negatívnym spôsobom zasahuje do jej práv a oprávnených záujmov, z dôvodu ktorého menovaná spoločnosť je v zmysle § 206 O. s. p. a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) oprávnená na podanie odvolania. Odvolací súd preto jej odvolanie považoval za podané po práve, a to z dôvodov vyššie uvedených.

Vzhľadom na úspech odporcu v konaní, odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie aj v časti týkajúcej sa náhrady trov prvostupňového konania aplikujúc pritom § 142 ods. 1 O. s. p. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 29. 10. 2013.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie navrhovateľ (ďalej tiež ako „dovolateľ“) argumentujúc dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. b/ (ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania), písm. c/ (účastník konania nemal procesnú spôsobilosť), písm. f/ (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom), ďalej dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci) ako aj § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., teda že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolateľ vo svojom dovolaní (č. l. 415 – 428) podrobne opísal skutkový stav veci a vo vzťahu k namietaným procesným vadám konania podľa § 237 písm. b/ a c/ O. s. p. poukázal na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) sp. zn. PL. ÚS 09/04 a sp. zn. III. ÚS 341/07 vyslovil názor, že v predmetnom konaní žiadna právna ani iná skutočnosť nezaložila spoločnosti E. postavenie účastníka konania, resp. vedľajšieho účastníka, a teda ani právo na podanie odvolania vo veci samej podľa § 201 O. s. p. Dovolateľ má za to, že spoločnosť E.E. (ďalej tiež ako „E.“) nikdy ani v čase podania odvolania a rozhodovania o ňom nebola účastníkom konania, resp. jeho vedľajším účastníkom. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na konanie vedené na Krajskom súde v Bratislave ako súde odvolacom pod sp. zn. 8Cob/6/2013, v ktorom na mieste navrhovateľa vystupuje spoločnosť S. a v ktorom krajský súd dňa 29. 05. 2013 vydal uznesenie č. k. 8Cob/6/2013-384 následne zrušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/50/2013 zo dňa 24. 10. 2013 (ktorým vec súčasne vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie). Vyslovením názoru, že za účastníka konania nemožno považovať toho, kto nebol navrhovateľom v návrhu označený ako odporca sa najvyšší súd stotožnil s tvrdením navrhovateľa, že ide o dovolanie prípustné podľa § 237 písm. b/ a c/ O. s. p., a teda že ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je vydané v rozpore so zákonom.

Vo vzťahu k procesnej vade konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dovolateľ poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 85/06 odvolaciemu súdu vytkol jeho vadný postup majúci za to, že konal s neúčastníkom konania, v dôsledku ktorej skutočnosti bolo navrhovateľovi odňaté právo na spravodlivý súdny proces.

Dovolateľ v ďalšej časti svojho dovolania odvolaciemu súdu vytkol nepreskúmateľnosť jeho rozhodnutia subsumujúc túto vadu konania pod inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Citovaním rozhodnutí Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 114/08 a III. ÚS 36/2010 dovolateľ namietol, že odôvodnenie napadnutého uznesenia je arbitrárne, nerešpektujúce ust. § 157 O. s. p. Tvrdí, že z neho nevyplýva, na základe čoho odvolací súd založil právo spoločnosti E. na podanie dovolania rovnako, že z neho nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej, nakoľko sa odvolací súd prichýlil k čisto formálnemu poukazu na ust. § 206 O. s. p. a čl. 46 Ústavy SR bez ďalšieho hlbšieho zdôvodnenia uvedeného právneho záveru.

Nesprávne právne posúdenie veci podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. dovolateľ vzhladol v nesprávnom posúdení existencie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy pre navrhovateľa ako majoritného akcionára S..

Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení dovolateľ dovolaciemu súdu navrhol, aby uznesenie odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 2 O. s. p. veta druhá v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p. zmenil tak, že odvolanie spoločnosti E. odmietne, rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I č. k. 26Cb/103/2013-84 zo dňa 11. 06. 2013 potvrdí ako vecne správne a odporcovi uloží povinnosť na náhradu trov odvolacieho konania. Pre prípad, že odvolací súd nebude mať preukázaný dôvod na zmenu napadnutého uznesenia, navrhovateľ dovolaciemu súdu navrhol, aby uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, súčasne aby odporcu zaviazal na náhradu trov dovolacieho konania.

K dovolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril odporca (č. l. 453 – 459), ktorý dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie ako neprípustné odmietol, alternatívne, aby dovolanie z dôvodu neexistencie dovolacích dôvodov zamietol. Pre prípad, ak by odvolací súd dospel k záveru o nutnosti zrušiť uznesenie odvolacieho súdu, navrhol zároveň zrušiť aj predbežné opatrenie. Súčasne si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania v celkovej sume 33 484 82 eur. K dovolaniu odporcu sa písomne vyjadrila aj spoločnosť E.E. (č. l. 460 – 464 v spojení s doplnením vyjadrenia zo dňa 06. 02. 2014), ktorá rovnako ako odporca, navrhla dovolanie pre jeho neprípustnosť odmietnuť, alternatívne dovolanie zamietnuť

pre neexistenciu dôvodov dovolania a takých vád v konaní odvolacieho súdu, pre ktoré by bolo potrebné uznesenie odvolacieho súdu zrušiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania v zmysle § 243a ods. 3 O. s. p. najskôr skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa. Dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, preto je potrebné ho podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietnuť.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Z príslušných ustanovení O. s. p. je zrejmé, že ním ako jedným z mimoriadnych opravných prostriedkov nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu, ale možno ním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. ustanovenia § 218 ods. 1, § 224 ods. 1, § 225 a § 226 platia pre konanie na dovolacom súde obdobne.

Podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V ustanoveniach § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. sú uvedené rozhodnutia odvolacieho súdu vydané v procesnej forme uznesenia, proti ktorým je dovolanie prípustné. Je tomu tak v prípade, ak je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska s tým, že dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ (§ 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom

potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), ďalej ak ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) alebo ak ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením (§ 239 ods. 3 O. s. p.).

V predmetnej veci je dovolaním napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave ako súdu odvolacieho, ktorým zmenil uznesenie Okresného súdu Bratislava I o nariadení predbežného opatrenia. Je preto zrejmé, že dovolanie navrhovateľa v zmysle § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je, a to vzhľadom na odsek 3 vyššie citovaného § 239 O. s. p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník konania namieta alebo nie), Najvyšší súd Slovenskej republiky sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia majúcich za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia. Ak je totiž konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O. s. p. vylúčené.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, dovolací súd sa v prvom rade zaoberal existenciou procesných väd konania namietnutých navrhovateľom podľa § 237 písm. b/ a c/ O. s. p. týkajúcich sa postavenia spoločnosti E. v predmetnom konaní a tvrdenia navrhovateľa, že menovaná spoločnosť nebola účastníkom konania, resp. jeho vedľajším účastníkom, a teda ani nemala právo podať odvolanie vo veci samej.

Vo vzťahu k vade konania podľa § 237 písm. c/ O. s. p. spočívajúcej v nedostatku procesnej spôsobilosti účastníka konania je potrebné zdôrazniť, že právnické osoby a štát majú procesnú spôsobilosť v neobmedzenom rozsahu, a preto na ich strane dovolací dôvod podľa § 237 písm. c/ vzniknúť nemôže. Tento sa môže vyskytnúť len u fyzickej osoby, resp. u jej zákonného zástupcu.

Vadu v konaní podľa § 237 písm. b/ O. s. p. spôsobuje nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania. Spôsobilosťou byť účastníkom konania sa rozumie spôsobilosť subjektov mať procesné práva a povinnosti, ktoré procesné právo priznáva účastníkom konania, a teda ide o procesnú subjektivitu. Túto má ten, kto má spôsobilosť mať práva povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 19 O. s. p.).

Podľa § 74 ods. 1 O. s. p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 76 ods. 1 písm. e/ a f/ O. s. p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami (písm. e/) a aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal (písm. f/).

Podľa § 76 ods. 2 O. s. p. predbežným opatrením možno nariadiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať.

Z vyššie citovaných ustanovení O. s. p. je zrejmé, že povinnosti podľa § 76 ods. 1 možno v zásade ukladať len účastníkovi konania. Občiansky súdny poriadok však pripúšťa uloženie povinnosti aj inej osobe ako účastníkovi konania (spravidla odporcovi vo veci samej), a to za podmienky, že je to možné od neho spravodlivo žiadať (pokiaľ účel predbežného opatrenia nie je možné dosiahnuť iným spôsobom). Uvedené znamená, že tretej osobe nemôže byť povinnosť uložená samostatne, ale môže byť uložená popri povinnosti uloženej účastníkovi konania. Obvykle pôjde o uloženie povinnosti zdržať sa určitého konania, resp. znášať určité konanie alebo uloženie určitých súčinnostných povinností (napr. uloženie zákazu banke vyplácať určité peňažné prostriedky). Stotožňujúc sa s uvedeným

výkladom §-u 76 ods. 2 obsiahnutým v komentári k Občianskemu súdному poriadku má dovolací súd za to, že tretia osoba môže v konaní uplatňovať svoje procesné práva a povinnosti rovnako ako účastník konania. „Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa musí doručiť aj tretej osobe, ktorá má právo proti nemu podať odvolanie. Tretia osoba nie je účastníkom konania vo veci samej.“ (Števíček, M., Ficová, S. a kol. Občiansky súdny poriadok. I. diel. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, s. 229).

Z obsahu uznesenia prvostupňového súdu vyplýva, že odporcovi uložil povinnosť zdržať sa poskytnutia akýchkoľvek plnení v prospech spoločnosti E., a to na základe záručných listín vystavených odporcom č. LGI07109753 a č. B200498 v znení ich dodatkov zabezpečujúcich porušenie povinností spoločnosti S. vyplývajúcich zo zmluvy o dielo č. ACB-003.06 uzatvorenej dňa 25. 07. 2007 so spoločnosťou E., a to až do právoplatnosti rozsudku v konaní vo veci samej. Z takto nariadeného opatrenia je zrejmé, že toto opatrenie obmedzuje okrem práv odporcu aj práva spoločnosti E. a priamo do nich zasahuje.

Na základe vyššie uvedených skutočností možno bez akýchkoľvek pochybností uzavrieť, že menovanú spoločnosť možno považovať za účastníka pre daný úsek konania, pretože sa v ňom rozhoduje o uložení povinností súčinnostného charakteru spoločnosti E. Tým, že odvolací súd prejednal ňou podané odvolanie len postupoval v súlade s § 76 ods. 2 a § 206 ods. 1 O. s. p., s ktorým procesným postupom v obdobnej veci sa stotožnil aj Ústavný súd SR (viď uznesenie č. k. I. ÚS 713/2013-33 zo dňa 11. 12. 2013).

V ďalšom sa dovolací súd zameril na otázku opodstatnenosti námietky navrhovateľa spočívajúcej v tvrdení o odňatí možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje ani nešpecifikuje. Pod odňatím možnosti konať pred súdom je preto potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Citované ustanovenie odňatie možnosti konať

pred súdom výslovne dáva do súvisu s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci vysloveným v napadnutom rozhodnutí. Z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. nie je rozhodujúce, či účastník konania konal pred súdom osobne alebo prostredníctvom zástupcu, ale len to, či bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu ukrátený na svojich procesných právach. Procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. zakladá okrem iného aj dovolateľom namietané nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, pre ktoré je toto nepreskúmateľné (a ktoré dovolateľ mylne subsumoval pod ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), opodstatnenosť ktorého tvrdenia však dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, nezistil.

Povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O. s. p.) je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O. s. p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

K povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie sa vyjadril aj Ústavný súd SR, ktorý vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Ust. § 157 ods. 2 O. s. p. sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.) s tým, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Dovolací súd po preskúmaní dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu dospel k záveru, že vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. spĺňa, a preto ho možno považovať za preskúmateľný a ústavne akceptovateľný. S poukazom na to, že v danom prípade ide o konanie s cudzím prvkom, prednostne sa vysporiadal s otázkou určenia právomoci súdu, ktorý je oprávnený prejednávanú vec riešiť a zhodne s názorom súdu prvého stupňa dospel k záveru, že vo veci je daná právomoc súdu Slovenskej republiky, ktorý záver aj dostatočne zdôvodnil. Vzhľadom na skutočnosť, že v posudzovanej veci ide o zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým návrh na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu zamietol, osobitne sa súd sústredil na dôvod zamietnutia návrhu, ktorým je neosvedčenie bezprostredne hroziacej škody navrhovateľovi zo strany odporcu ako jedného z predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia. Z dôvodu, že odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu podala okrem odporcu aj spoločnosť E., ktorej nariadeným predbežným opatrením boli uložené povinnosti súčinnostného charakteru (popri odporcovi), dovolací súd sa – i keď stručne, ale výstižne, vysporiadal s otázkou jej práva na podanie odvolania, keď skonštatoval, že nariadené predbežné opatrenie negatívnym spôsobom zasahuje do jej práv a oprávnených záujmov, a preto je na podanie odvolania oprávnená. Stotožňujúc sa s uvedeným záverom z dôvodov vyššie uvedených má dovolací súd za to, že vo veci vydané rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože pri výklade a aplikácii zákonných predpisov sa od znenia príslušných ustanovení neodchýlil a nepoprel ich účel a význam. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR totiž nemožno považovať to, že dovolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je dovolací súd toho názoru, že postup odvolacieho súdu bol zákonný, tento v konaní postupoval v súlade s právnymi predpismi a navrhovateľovi neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Vo vzťahu k dovolateľom vytýkanému dovolaciemu dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (tzv. relatívny dovolací dôvod) dovolací súd zdôrazňuje, že tzv. iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Dovolací súd síce naň prihliada z úradnej povinnosti, avšak samotná existencia inej vady konania na založenie prípustnosti dovolania nepostačuje. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné, o tento prípad však v prejednávanej veci nejde.

Dovolateľ napokon tvrdí, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd však právnym posúdením veci účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. neodníma. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je najvyšším súdom považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie, zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov, procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. nie je, pretože (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania realizáciu jeho procesného oprávnenia neznemožňuje. V prejednávanej veci by uvedený dovolací dôvod bolo možné úspešne použiť, len ak by prípustnosť dovolania vyplývala z § 239 O. s. p., v posudzovanom prípade však tomu tak nie je.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, keďže v danom prípade dovolanie navrhovateľa proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O. s. p. prípustné a vady uvedené v § 237 písm. b/, c/ a f/ O. s. p. (ani žiadna iná procesná vada v zmysle citovaného ustanovenia) zistené neboli, Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, dovolanie navrhovateľa podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

ako neprípustné odmietol. So zreteľom na odmietnutie dovolania, nezaoberal sa dovolací súd otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p. Odporca bol v dovolacom konaní úspešný, a preto mu patrí náhrada trov dovolacieho konania, ktoré účelne vynaložil. V dovolacom konaní odporcovi vznikli trovy za právne zastupovanie právnym zástupcom – spoločnosťou W. s tým, že dovolací súd za účelne vynaložené trovy pokladal jeho písomné vyjadrenie k dovolaniu navrhovateľa zo dňa 02. 01. 2014 prvostupňovému súdu doručené v ten istý deň (č. l. 453 - 459). Pri určení výšky základnej sadzby tarifnej odmeny dovolací súd aplikoval ust. § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (hodnotu veci nie je možné vyjadriť), pretože navrhovateľ výšku škody, náhrady ktorej sa v konaní vo veci samej chce domáhať, nevyčíslil. Vo svojom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 03. 06. 2013 len uviedol, že „Na základe uvedeného vznikla navrhovateľovi ako majoritnému akcionárovi spoločnosti S. škoda (napr. značné náklady na právne služby a prekladateľské služby s tým súvisiace), resp. hrozí vznik ďalšej škody... Práve náhrady uvedenej škody sa bude navrhovateľ domáhať voči odporcovi v konaní vo veci samej,...“ (č. l. 3 spisu).

Náhrada trov právneho zastúpenia tak pozostáva z tarifnej odmeny 61,87 eur (1/13-ina výpočtového základu, ktorého výška na rok 2014 je určená sumou 804 eur) a sumy 8,04 eur ako paušálnej náhrady hotových výdavkov stanovenej pre rok 2014 podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.. Keďže si však odporca vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhovateľa uplatnil režijný paušál vo výške 7,81 eur (stanovený pre rok 2013) súd pri výpočte prihliadol na ním uplatnenú sumu paušálu. Spolu s 20 %-ným DPH (13,94 eur) podľa § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. predstavuje odmena právneho zástupcu sumu 83,62 eur.

V dovolacom konaní bola úspešná aj spoločnosť E., a preto by jej patrila náhrada trov dovolacieho konania. Keďže si však trovy v dovolacom konaní neuplatnila, dovolací súd jej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, 28. februára 2014

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová